

ДОСВІД СЛУХОПРОТЕЗУВАННЯ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ

Цюра К.М.
(Київ, Україна)

Слухопротезування є одним з ключових моментів в розвитку та соціалізації дитини з порушеннями слуху, оскільки за допомогою слухових апаратів, приладдя та допоміжних пристроїв компенсується втрата слуху.

Отже, сурдотехніка, сурдоаудіологія, фізичні основи акустики, інформаційні технології та технічні засоби корекційного навчання – дисципліни, які створюють базу для підготовки вчителя-дефектолога та його розуміння слухопротезування, а накопичений досвід слухопротезування зберігає актуальність при організації діяльності сучасних інклюзивно-ресурсних освітніх центрів.

Вагомий внесок у підготовку майбутніх сурдопедагогів щодо сфери слухопротезування зробив кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сурдопедагогіки та сурдопсихології імені М.Д. Ярмаченка Іван Миколайович Лобурець. Методологічною основою його дослідження є загальні філософські положення про мовленнєву діяльність як складову пізнавальної діяльності та положення про наявність у переважної більшості дітей з порушенням слуху його залишків, продуктивних для розвитку й використання при формуванні розбірливого словесного мовлення як засобу спілкування. [2, с. 89] І.М. Лобурець системно розробляв зміст і технології опрацювання немовленнєвих та мовленнєвих звукових подразників за акустико-лінгвістичним підходом для забезпечення успішного формування навичок розпізнавання, диференціювання та ідентифікації мовленнєвих одиниць з подальшим стійким інтегруванням їх в акти мовленнєвої діяльності [4, с. 15].

В роботі «Нові сурдотехнічні засоби навчання в системі інноваційних технологій спеціальної школи» він вказував, що однією із умов ефективної корекційної роботи в спеціальній школі для дітей з вадами слуху та формування є використання сурдотехнічних засобів навчання. Тому питанню розвитку слухового сприймання дітей протягом навчально-виховного процесу з використанням звукопідсилюючих приладів різного призначення (для колективної, фронтальної, групової, індивідуальної) приділяється посилена увага [1, с. 44].

Наукові доробки І.М. Лобурця усебічно представляють підготовку домашніх завдань учнями молодших класів шкіл-інтернатів для дітей з вадами слуху; психологічні основи формування мовного слуху у глухих і слабочуючих учнів; використання звукопідсилюючої апаратури у процесі формування елементів виразного мовлення глухих учнів. Дослідження І.М. Лобурця довели позитивне значення використання різних типів звукопідсилюючої, візуальної та ін. апаратури у навчальному процесі. Особлива увага приділена професійній компетентності сурдопедагога щодо використання звукопідсилюючої апаратури різного призначення, обґрунтування умов заміни одного типу апарата на інший, визначенню терміну використання, дотримання правил, тощо [3, с. 122].

Отже, своєчасне слухопротезування дітей з вадами слуху сприяє поліпшенню комунікаційних, інтелектуальних, соціальних характеристик дітей з вадами слуху як в суспільстві в цілому, так і в системі інклюзивно-ресурсних центрів.

Список використаних джерел:

1. Лобурець І.М. Закономірності розвитку слухових уявлень та характер їх формування у дітей з вадами слуху / Іван Миколайович Лобурець // Актуальні питання сурдопедагогіки : Зб. наукових праць Київ НПУ. – 2011. – С. 134–142.
2. Лобурець І.М. Зміст роботи з розвитку слухового сприймання мовлення і вимоги до неї / Іван Миколайович Лобурець. // Актуальні питання сурдопедагогіки: Зб. наукових праць Київ НПУ. – 2010.-С. 152-164.

3. Лобурець І.М. Оцінювання рівня розвитку мовленнєвого слуху глухих та слабочуючих учнів у процесі проведення різних форм організації навчальної діяльності / Іван Миколайович Лобурець // Психологія та педагогіка спеціальні : Зб. наукових праць Київ. – 2010. – С. 120–132.
4. Савченко О.О. Оптимізація розвитку слухового сприймання у дітей з порушенням слуху : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.03. «Корекційна педагогіка» / Савченко Олександр Олександрович – Київ, 2004. – 27 с.

КРИТЕРІЙ Й РІВНІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Черкасець А.М., Большая О.В.

(Полтава, Україна)

У сучасній теорії управління під комунікативними розуміють цілий комплекс професійних умінь, що дозволяють ефективно реалізовувати процес професійного спілкування, а саме: вміння соціальної перцепції (сприйняття й розуміння партнера); вміння саморегуляції (вміння керувати собою на основі сприймання актів своєї поведінки та власних психічних процесів); уміння вербального (мовного) і невербального (немовного) контактів; уміння «читати» по обличчю й адекватно моделювати особистість співрозмовника; уміння «подавати себе» у спілкуванні й оптимально будувати свою мову, керуючись психологічними чинниками [1].

Важливим критерієм формування комунікативної компетентності керівника є створення сприятливого робочого клімату в колективі, злагодженої та повсякденної взаємодії з учнями та батьками, створення сприятливих робочих та психологічних умов для якісної та результативної роботи, створення цілісної системи управління закладом, якій були б властиві гнучкість, динамізм, мобільність, здатність до самоорганізації та саморозвитку.

Успішна робота керівника школи з вчительськими кадрами з удосконалення їхньої педагогічної майстерності передбачає: правильну розстановку кадрів вчителів та класних керівників; організацію системи підвищення кваліфікації вчителів у школі; високий рівень підготовки та проведення педагогічних рад; індивідуальну допомогу окремим вчителям.

Ефективність системи педагогічного контролю (якість аналізу уроків, виховних заходів особисто директором і робота з виправлення зазначених недоліків); педагогічну доцільність і дієвість наказів, зауважень, вказівок і рекомендацій директора, пов'язаних з роботою вчителів; вмилу координація роботи із заступниками, забезпечує спільну допомогу вчителям і зростання професійної майстерності заступників директора [2].

Уміле керівництво учнівським колективом: комплексне планування виховної роботи в школі, координація всіх виховних заходів; робота з трудового, морального, естетичного і фізичного виховання всіх учнів; дієвість особистого спілкування з окремими учнями в офіційній і неофіційній обстановці, робота з важкими підлітками; робота з талановитою молоддю з розвитку їх наукових, технічних і художніх обдарувань.

Ефективність роботи керівника з батьками учнів і громадськістю щодо виховання дітей: вмилу організація педагогічної пропаганди в школі і мікрорайоні; активізація діяльності батьківського комітету; зв'язок з шефами та громадськими організаціями з організації дозвілля дітей, створення технічних і спортивних баз, клубів, майданчиків, таборів тощо; посиленна робота з окремими батьками з виховання дітей.

Створення необхідних умов для успішного протікання навчально-виховного процесу: своєчасне складання плану роботи і чіткий розподіл обов'язків; забезпечення школи необхідним обладнанням, навчальними посібниками, кабінетами і підручниками; чітка регламентація праці всіх працівників школи, обмеження викликів, зборів, звітності,